

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 „
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 12.

Tengeri betegség.

A magyar ember, szárazföldi ember volt mindig. Kalandos idejében is a félvilágot bekóborolta szivós kis lovaival, de tengerre nem vágyott.

Később szétrepült a bölcs jelszó: tengerre magyar! és megalakultak a magyar hajós társaságok, épültek a magyar nevű hajók, de bizony azok a tengeri magyarok egytől-egyig németek vagy dalmátok s a hajók magyar nevét úgy ejti ki a sok idegen náció, hogy annak hallatára mi bizonykodnánk legjobban azon, hogy nem hallottunk mi olyan nevet soha.

Vizen tehát nem prosperál a magyar.

És mégis, politikánk úgy látszik vizre visz bennünket.

Nagy hirtelen szörnyű szükségét érzi nagyhatalmi állásunk a hadihajónak s ha a zseniális terv keresztül megy a delegációban, ma vagy holnap, akkor monarchiánkra is el lehet mondani, mint egykor a Tiszára, hogy több a hajója, mint a vize.

De hát azt meg kell adni, hogy, ha háboruban nem is sokat érne az Adria teknőbe szorult flottánk, de parádét lehetne csinálni velük.

Milyen vig az élet most Tulonban.

Három ország hadihajói gyűlnek egybe, hogy két embert partra szállítsanak s ez a rengeteg apparátussal történt felvonulás mind csak azért van, hogy két tósztot elmondjanak.

A tósztok után haza mennek a hajók

s az elszámolásnál nyugtazzák azt a néhány milliócskát, amibe ez a tengeri parádé került.

És ime mi nem fogunk elszámolni semmit, mi nem vagyunk berendezve ilyen tengeri korzóra.

Mondják azonban, hogy a hármasszövetség fentartása kívánja meg monarchiánktól a tengeri haderőt.

Sajátságos dolog ez.

Mióta a hármasszövetség megalakult, óriási áldozatokat hoztunk s e rengeteg áldozat nyomása alatt szétváltak a társadalom oszlopai s a külellenség helyett feneketlen mélységű ellenségeskedés támadt határainkon belül.

Egy háboru nem kerülne többbe, mint így fentartva a hármasszövetség.

Ha Olaszország megbízható szövetséges és benn kívánják tartani, akkor mire avatkozzunk mi a tengerek dolgába.

Hármasszövetségünket éjszakra védje a német birodalom. Ő saját bőrét is védi ugyanakkor, van is miért flottát teremtenie, mert nyílt tengerei, gyarmatai és világkereskedelme van.

Délien védje Olaszország, melynek ott a földközi tenger, afrikai gyarmatai és rengeteg parti hossza. Ez is saját bőre és vagyona érdekében kénytelen flottát tartani.

Nekünk elég pár partvédő hajó és vár. Mi a szárazföldi küzdelemben vagyunk hivatva kivenni az oroszlanrészt.

Ezt a haderőnk fejleszteni komoly cél és szövetségi érdek, de az ide fordítható milliók óriási részét bele dobni a tengerbe, részünkről bolondság, túlterhelés

és az igazán fontos szárazföldi haderőn való érvágás.

Világhatalommá mi nem leszünk soha, ha akár Afrikát, akár Ázsiát osztják fel, hat tized kilométernyinél többet úgy sem kapunk belőle. Ennyiért pedig kár volna flottát építtetni.

Ünnepeljenek hát Tulonban, szóljanak a száz és száz ágyulövések, minket ne az irigység fogjon el, hanem a csendes megelégedés azért, mert nem vagyunk ott.

Aggódva lessük a delegációról szalngó híreket, vajjon beléésünk-e a tengeri betegségbe.

Ha intéző köreink jól átgondolják természetes helyzetünket a hármasszövetségben s természetes fekvésünket Európában, úgy le fognak mondani a tengeri ábrándról, mely parádénak nagyon drága volna, hasznát pedig sem a szövetség, sem a monarchia nem látná.

Változtak az idők s most az a bölcs jelszó — ne menj tengerre magyar delegáció.

Az új koronaőr hivatalában.

Széchenyi Béla gróf, az országgyűlés által megválasztott új koronaőr, a törvényes esküt múlt évi december hónap 4-én 6 Felsége és az országgyűlés színe előtt már letevén, hivatalába e hónap 23-án, kedden délelőtt tíz órakor fog Széll miniszterelnök, mint 6 Felségének ez alkalomra külön kinevezett megbízottja által a szent korona színhelyén, a budai királyi várban ünnepélyesen bevezettetni.

Ugyanez alkalommal fogják 6 Felségének legmagasabb engedélyével a szent koronát

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A bonvivant.

Irta: Kóbor Tamás.

A Podmaniczky-utca és Teréz-körút sarkán mindig soká kell várni a villamos kocsiára. Egész sereg ember és asszony türelmetlenkedett körültem, amikor egyszer egy tíz-tizenkét éves fiú, kopott ruhában, vadonatúj kalappal és csontfejtő sítapálczával a kezében, hetykén hozzám lép és úgy, ahogy a nagyoktól látta, cigarettáját az orromnak irányozva, biztos hangon megszólít:

— Kérek egy kis tüzet.

Ni, gondoltam, ennek a gyerekeknek spanyolnád való, az sem a szájába. De hogy ott állt rágyújtásra készen, becsületemre, inamba szakadt a bátorságom. Nagyot néztem rajta és odanyújtottam neki a szivaromat. A keze durva és kékreagyott volt s ahogy az enyémhez ért, szinte karczolta.

— Köszönöm, — szólt, hetykén fújva magából a füstöt s megbillentette a kalapját.

Furcsa volt a kis fiú nagyos és úri allurejével. Szórakozottan nézett a Váci-körút felé, így mondta:

— Soká jön, ez a közlekedés valóban gyalázatos.

Valahol láttam már ezt az arczot, meg merem volna esküdni rá, de ez a viselkedés merőben meglepett.

— Hallja, — szóltam, — nincs magának valami ikerestvére, öccse vagy bátyja, aki nem olyan úriasan viselkedik, mint maga?

Rám nézett és minden elfogultság nélkül szólt:

— Nincs, az, a kit maga gondol, én vagyok, a mikor munkába vagyok.

— Ej ba, aztán mi a maga munkája?

— Ismerem az urat jól — szólt felelet helyett — tölem szokott krajczáros ujságot venni.

Istenemre, igazsága van. A Kerepesi-úton szokott elmébe szaladni, lelkendezve, ordítva, alázatosan könyörögve, avagy szemtelenül hadonászva. A rikkancs!

— Hallja — szóltam fölöcsndva meglepetésemből — sohasem hittem volna, hogy ilyen előkelő urtól veszem a krajczáros ujságot.

Önérzetesen tudomásul vette megjegyzésemet és meghittén arczomba fújta a füstöt.

— A pénzemmel, dolgom végeztével, azt tehetek, amit akarok. Ez az egy vasárnap délutánom van, ilyenkor élni akarok.

— Isten mentse, hogy kifogásoljam, de nem hittem, hogy a krajczáros ujságból ennyire telik az uraskodásra.

— Telik, telik, — felelt és féllábon himbálta magát.

A villamos végre megérkezett, asszonyok, emberek egymás hátán tolongtak. Az én emberem udvariasan utat nyitott egy kisasszonynak, sőt engem is megtisztelt azzal, hogy előre bocsátott. Bent a kocsiában azonban minden elfogultság nélkül mellém ült és fixirozta a kisasszonyt, a kinek utat nyitott.

— Szép leány, — szólt felém pislogva.

Majd leestem a padról ámulatomban.

— Hallja, — szóltam — hány éves, hogy már lányokon jár az esze?

Nem lehetett kihozni uri flegmájából.

— Tizenegy multam, — szólt olyan hangon, mintha legalább huszonötöt mondott volna.

— És már tudja, melyik a szép leány?

— Van szemem. Aztán ne tessék gondolni, hogy az én korom olyan fiatal. Aki annyit próbált, mint én, nem gyerek többé.

— Aztán mit próbált?

— Többet mint maga. Öt éves koromban már magam kerestem a kenyeremet.

— Mivel?

— Koldultam. Es kilencz éves koromban önállósítottam magamat.

— Mivel?

— Koldultam. Csakhogy azelőtt másnak, azután már magamnak. Aztán voltam inas egy

magabazáró szekrényt és a többi koronázási jelvényeket a királyi várban berendezett újabb őrzési helyükre átszállítani.

A touloni barátkozás.

A német sajtó nagyon ideges hangon ír a touloni találkozásról és a »Berliner Taublatt« azt táviratoztatja magának Rómából, hogy a francia külügyminiszter azt mondta volna a párisi nunciusnak, hogy a touloni látogatásnak nincs semmi jelentősége és csak viszonzása a francia flotta szárdiniai látogatásának. Természetesen az idézett német lapnak eme czélzatos tudósítása nem egyéb üres koholmánytól és sokkal közelebb jár a valósághoz Hanotaux volt francia külügyminiszter az a kijelentése, hogy a touloni barátkozás egy új diplomáciai éra kiinduló pontja. Hanotaux szerint Olaszországban már senki sem hiva a hármasszövetségnek, melyet Crispi erőszakolt az országra, és a francziáknak igen jól esik, hogy az ifjú olasz király oly kiváló módon adott kifejezést a francia államfő iránt érzett rokonszenvének.

Mangra Vazul képviselőjelölt.

A nagyváradi g. kel. püspöki helyoököt, Mangra Vazult, mint halljuk a borosjenői kerületben képviselőjelöltnek felkérlik. Hogy Mangra milyen programmal lép fel, nemzeti-ségi vagy kormánypárti programmal-e, erről hallgat a »P. H.«, melynek tegnapi száma a hírt hozta.

Az erdélyi kath. Státus hatásköre.

Még a mult esztendőben, mikor az orsz. autonomiai bizottság a tervezetet előkészítette, a püspöki kar — élén Schlauch bíbornokkal, — annak a véleményének adott kifejezést, hogy legcélszerűbb lenne követni az erdélyi kath. Státus példáját. A 12-es bizottság e célból megkeresést intézett Majláth püspök útján a Státus igazgató-tanácsához, melytől a következő tájékoztató felvilágosítás érkezett a püspökhöz, illetve az autonomiai 12-es bizottsághoz:

Az erdélyi róm. kath. Státus igazgatótanácsának jelentése az erdélyi püspök ur ő méltóságához.

Méltóságod méltóztatott f. évi 2346. szám alatt kelt becses átiratával ide áttenni a magyarországi róm. kath. autonómiát szervező kongresszus 12-es albizottságának átiratát arról, hogy közöljük, hogy minő terjedelmű az erdélyi autonómia hatásköre egy az alapok és alapítványok, mint az egész iskola- és nevelésügy tekintetében és különösen, hogy közöljük nem csak az írott jogforrásokat egész teljességükben, hanem a törvényes jogszokások és joggyakorlaton ayugró hatáskör terjedelmét és körét is.

Megvalljuk, Méltóságos Püspök Ur! hogy teljesen meglep bennünket azt kívánni, hogy mindezeket mihamarább közöljük, mintha itt olyan kicsiny és teljesen kéznél levő dolgokról volna szó. — Hiszen a mi itt tőlünk ezen néhány szóban kívántatik, az az egész autonómia — jogalapjában és életében. Mindazon által megadjuk rá az idő rövidségéhez képest a feleletet az alábbiakban.

A mi autonómiánk hatásköre alapjainkra, alapítványainkra s tan- és nevelőintézetekre, ő felsége legfőbb kegyuri jogának és az államkormány felügyeleti jogának tiszteletbentartása mellett, teljes.

Alapjaink ugyan a kolozsvári m. kir. adóhivatalnál, mint alapítványi főpénztárnál vannak az állam felelőssége mellett, de azokból a kiadásokat saját belátásunk szerint magunk utalványozzuk és utalványozásunkra föltétlenül fizet mindenik m. kir. adóhivatal bárhol.

Alapjainkat nagy veszély fenyegette 1873-ban az által, hogy az akkori péczügyminiszter 45.107—872. szám alatt elrendelte, hogy általában a kolozsvári m. kir. adóhivatalnál kezelt alapok a budai m. kir. közpénztárnál összpontosítsanak, minek következtében a mi alapjainkat is föl akarták a budavári összpénztárba szállítani. Azonban 83—873. szám alatt tett azon felterjesztésre, hogy az erdélyi róm. kath. Státusnak autonómiája iskolai, alapítványi és egyházi ügyeinek kezelésére nézve az erdélyi régi törvények által biztosítva van, azok továbbra is itt hagyattak.

Az alapok ezen kezeléséért az államkincstárnak évenként meghatározott összeget fizetünk.

Az alapok közül a vallás, tanulmányi- és ösztöndíj-alapoknak négy uradalmuk van, a melyek közül egy ősi, három pedig vásárolt birtok. Ezek a nevezett alapoknak telekkönyvi tulajdonaik ily bejegyzéssel: Az erdélyi róm. kath. Státus tulajdonát tevő tanulmányi- (vallási-, esetleg ösztöndíj-) alap kolozsmonostori

(nagyalmási, radnóthi vagy alsó-bajomi) uradalma.

Ezen birtokoknak a kezelése korlátlanul a mi kezünkben van. A tiszti személyzetet mi alkalmazzuk, a gazdálkodás menetét mi állapítjuk meg, a kezelésből megmaradó jövedelmet mi utaljuk be a tulajdonos alapba.

A számadásokat az alapokról a kolozsvári m. kir. adóhivatal, az uradalmakról az illető tisztség ide terjeszti be, mi azokat érdemileg felülvizsgáljuk s aztán számviteli megvizsgálás végett felküldjük a vallás- és közoktatásügyi minisztérium számvetőségének. Ezen miniszteri számvetőség a mi számvetőségünk, a melynek munkálataért az államkincstárnak évenként meghatározott összeget fizetünk.

Az alapok évi költségvetési előirányzatát a miniszteri számvetőség, az uradalmakét az illető uradalmi tisztség állítja össze, azokat ide terjeszti, mi azokat megvizsgáljuk és elfogadjuk.

Az általunk elfogadott költségvetéseket és számadásokat fölterjesztjük ő Felségéhez, mint legfőbb kegyurunkhoz jóváhagyás végett.

Hogy ezen eljárásunk min alapszik? erre vonatkozólag nem tudunk más feleletet adni, mint azt, hogy a tulajdonjog természetén. Irás ezen eljárásunkat nem szabályozza.

Tan- és nevelőintézetek fölött is mi vagyunk a fölanhatóság. Itt azonban az a megjegyzendő, hogy csakis a középiskolák és az azok mellett levő nevelőintézetek, meg a nagy-szebeni Teréz-árvaház állanak a mi autonóm fölanhatóságunk alatt; az elemi iskolák tényleg mind egyedül méltóságod főpásztori kormányzása alatt állanak, de ez Méltóságod és Státusunk között egészen keblü ügy.

Iskoláink fölött (a mi fötanhatóságunk alatt álló iskolák fölött) a viszony köztünk és a magyar államkormány között ő Felsége által 1893. évi november 4-én jóváhagyott azon szabályzat határozza meg, a mely 1894. évi jelentésünk XIII. pontja alatt van közzöve, amely jelentésből egy példányt /- alatt van szerencsénk mellékelni.

Mejegyzendő, hogy iskoláinkra az 1893. évi XXX. t.-cz. 41. §-a mindazon jogokat érintetlenül hagyja, melyeket eddig a kath. Státus azok fölött gyakorolt. Csak hogy úgy véjjük, hogy az I. T. 12-es albizottság nem autonómiánk jogalapja felől kérdezősködik, mert ebben a tekintetben utalónk a bíboros herceg-primáshoz 1897-ben tett felterjesztésünkre.

Egyéb jogforrást közölni nincs módunkban, hanem hivatkozhatunk státusgyűlési jegyzőkönyveinkre 1866—1899-ig, a miből egy-egy példányt kívánatra készséggel bocsátunk a 12-es bizottság használatára. Autonómiánk történetét rövidletben éppen magukból a források-

bárónál és tanonc egy asztalosnál, de hiába, mégis csak legjobb, ha az ember saját magának az ura. Ha jól megy az üzlet, én látom a hasznát, ha rosszul megy, akkor is jut annyi, mintha másnak dolgoznám.

— És meg van elégedve?
Vállat vont.

— Szeretnék jobban élni, de így is jó. Majd ha öregebb leszek, akkor még jobb lesz.

A kalauz hozzánk lépett, jegyet adott. És a kis rikkancs, megváltván a jegyet, a visszajáró nyolcz fillérből négyet borralalónak adott a kalauznak, aki a henczegő kis fiúnak is csakugy szalutálva köszönte meg az ajándékot, mint akármelyik nagyságos urnak.

— Ekkora gavallér? Bizony négy filléért maga tizenhat ember után szokott szalagálni.

— Bánja az ördög, — felelt a kezével legyintve, — azzal nem leszek szegényebb.

— Es mennyit komédiázik érte. Most már jól emlékszem magára. Sirva szokta kínálni az ujságját, mindig csak egy példányt tartogatva, mintha utolsó volna.

— Es azt mondom: Tessék megvenni, nagyságos ur, otthon édes anyám már vár rám öt kis testvéremmel és nem mehetek haza emiatt az egy példány miatt. Ó, — szólit önérzetesen, — én értem — az üzletet.

— Persze, se anyja, se testvére nincs.

— Lehet, hogy van, én nem ismerem őket.

— Az anyját sem?

— Azt se.

— Hogy hívják magát?

— Berl Jánosnak.

— Es hová való?

— Azt már én nem tudom. Talált gyerek vagyok.

— Járt iskolába?

— Nem, de azért tudok olvasni, még írni is.

— Honnan tanulta?

— Csak úgy! Tanul az ember sok mindenfélét, anélkül, hogy iskolába járna.

— Aztán nem vágyódott soha család után?

Ha gyermekeket látott a szüleikkel, nem féjt magának, hogy nincsenek szülei?

— Tudtam is én, hogy mi az a szülő, — felelt kacagva. — Voltaképen most se tudom. Csak nagyon jó lehet, ha van, aki az embert eltartja.

— Jár-e templomba?

— Ugyanezt kérdezte tőlem a minap egy öreg ur, aki sirásomra megindult és husz fillért adott egy ujságért. Akkor üzletben voltam, hát azt mondtam, hogy mindennap. Miért ne mondjam? Lehet, hogy a balek ismét belém botlik s akkor újból éd husz fillért, mivel templomba járok.

— Ifju uracsám, magának nem nagy dolog a hazugság.

Rám nézett.

— Hát ki nem hazudik ezen a világon? Mindenki hazudik. A hazugság az üzlet. Ha az

igazat megmondanám, nem tudnék megélni. Azért, hogy ujságot kapjanak csak, nem vesznek az emberek ujságot. Azt akarják, hogy krajczárjukon özvegy anyát és öt testvért tartsanak el, azonfelül mindennap a templomban lopjam az időmet.

— S a mit a jószívü emberek magának adnak, azt szépen elszivározza. Tán el is issza?

— Hat maga nem iszik? Maga nem ur? S mag talán nem dolgozik? Bizony vasárnap délután vagyok olyan ur, mint akárki.

— És hétfőn?

— Hétfőn megint dolgozok

— Nem volna jobb félretenni, amit egy vasárnap elver?

— Félretenni? Ugyan minek? Nekem ez a vasárnapi mulatságom többet ér, mint a spórkassza. Más se takarékoskodik, más se pusztul el.

— Mi lesz, ha nagyobb lesz? Akkor is ujságot fog árulni?

— Ó nem, — szólit önérzetesen — ha nagyobb leszek, valami másba fogok.

— Például?

— Például? Hát gyerekeket fogok tartani koldulásra s az igen jövedelmező üzlet és semmi fáradsággal sem jár. Tudom én azt jól, láttam hogy az én gazdám hogy duslakodtak minden jöbőben.

ból, közvetlen a valóságnak megfelelően állította össze előadónk, a mi Szemnecz: »Katholikus Autonomia« című könyvének 179—186. lapjain van közölve.

Különb a netalán még szükséges felvilágosításokat részletesebben és közvetlenül tudják megadni egyházmegyénkbeli az országos kongresszusnak tagjai.

Van szerencsénk Méltóságodat tiszteletteljesen felkérni, hogy a 12-es albizottságnak a választ ily irányban személyesen megadni méltóztassék.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletünk nyilvánítását.

Kolozsvárott, 1900. június hó 30-án.

az elnök helyett:

Bocskor Mihály s. k., *Balázs András* dr. s. k.
ig. tan. (P. H.) jegyző.

Az erdélyi egyházmegye lapja a *Közművelődés* e levelet közölve a következő érdekes megjegyzést fűzi hozzá:

»Közöltük a történeti fontosságú okmányt, melyben az erdélyi róm. kath. Státus szervezete rövid, de markans vonásokban van leírva. Ez okmány alapján, ha összevetjük az erdélyi autonómia szervezetét az országos autonómia szervezettel, melynek tervezete a 27-es bizottság eddigi tárgyalásai alapján ismeretes, láthatjuk a kettő között levő nagy különbséget főleg vagyonkezelés, isk. lai igazgatás tekintetében. Ez összehasonlítás után kettőt következtettünk: a püspöki karnak utalása az erdélyi autonómia mint mintára csak jámbor óhajítás maradt, a másik pedig az, hogy az erdélyi katolikus Státus jogfeladás nélkül nem léphet be az országos autonómiaiba.«

Városi közgyűlés.

I. nap.

Évek óta nem volt olyan népes a városi közgyűlés, mint tegnap délután.

A fővonzert természetesen az I. és II. alkapitányi állások betöltése, vagyis a választás gyakorolta a városatyákra.

Ezenkívül meg híre is ment, hogy érdekes interpellációk lesznek.

Hát voltak ilyenek, de egyik-másik nem sült el.

Ilyen volt a *Sulyok* István interpellációja az anyakönyvi hivatal ügyében. Azonban védenézének nem használt semmit, mert a jeny-

— Förtelmes. És maga, aki tudja, miféle nyomorúság az annak a szegény gyerekek, képes volna arra, hogy beálljon szintén ilyen gazembernek?

Vállat vont.

— Velem is megtették, hát ne tegyem meg én is? Arra valók, aztán nem pusztulnak belé. Ha pedig belepusztulnak, az se baj. Oly kicsinyek, hogy nem is sajnálják az életüket.

A gavallér most már nem igen tetszett nekem.

— Álljon odébb, — szóltam — ilyen gonosz fiuval nem ülök egy sorban.

Szemtelenül rám tekintett.

— Az én pénzemért ott ülök, ahol tetszik. Ebben különben igazsága volt.

Harmadnapra a Kerepesi-úton élém szaladt, dideregve, szakgatott kabátban, rongyos sikkával a fején.

— Kérem szépen, nagyságos ur, — könyörgött s szemébe fagyott a könye, — tessék újságot venni.

— Tőled? — rivaltam rá, — hogy vasárnap borralalókat adj a kalanznak?

Meghökent, a fejét vakarta és aztán elnevette magát. Ott hagyott a faképnél és egy robogó villamos után vetette magát. Felkapaszkodott a lépcsőjére, de a kalanz lekergette.

Szamárfületek mutatott neki.

zökönyv szerint, amelyet a felügyelő felvett, az illető maga alatt vágta a fát. Különb majd kiderül, hogy kit terhel azoknak az ak-táknak az eltünése.

A választás minden különösebb incidens nélkül folyt le. Mindkét megválasztott régi tisztviselője a városnak és így megválasztásuk méltányos volt.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Beöthy László főispán elnökölt.

Jelen voltak:

Dr. Baróthy Ákos, dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Csák Máté, Frankó Endre, Guttmann József, Hlatky Endre, Kaczián Károly, dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, Miskolczy Barnabás, dr. Molnár Imre, Palotay László, Papp Miklós, Ritoók Zsigmond, Serdült Bálint, Stark Gyula, Szokoly Tamás, Schöpflin Ágoston, Sipos Orbán, dr. Várady Zsigmond, Beczkay Lajos, dr. Berkovits Ferencz, Bertsey György, ifj. Cser János, Czeglédy Jeremiás, Déry János, dr. Grósz Menyhért, dr. Hoványi Géza, Ländler Ferencz, Mészáros József, Milibák József, id. Nagy Lajos, dr. Sarkadi Lajos, Sulyok István, Schütz Albert, Stern Herman, Széles Lajos, dr. Vueskies Gyula, Weisz Károly, Amigó Mór, Berger Dániel, dr. Dési Géza, dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, dr. Moskovits József, Reismann Mór, Schwartz Antal, Szmelka György, Serényi Gusztáv, Ternyei Antal, Balogh Döme, Barts Sándor, Bognár Sándor, Bottó Ferencz, Czeglédy Sándor, Deutsch K. Ignác, Deutsch Simon, dr. Döry Ferencz, Farkas Izidor, Harmathy Károly, Heringh Sándor, Hillinger Lipót, Hann Lajos, Huzella Gyula, Inceze Lajos, Janky József, Kugler Albert, dr. Kazay Kálmán, ifj. Kohn Sámuel, Kunz Gusztáv, dr. Kutiák Agoston, Lévy Zsigmond, Mandel Adolf, Mihelji Adolf, dr. Mihelji Lajos, Mihelji Pál, Molnár Lajos, dr. Munk Béla, Munk Jakab, Markbreit Sándor, Müller Salamon, Némethy Károly, Nyiry György, Ováry Sándor, Pallay Lajos, Papp György, Pekánovits Imre, Plesz Aron, Rádl Ödön, Rendes Vilmos, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Száhlender Károly, Steiner M. Albert, Szüts Sámuel, ifj. Ullmann Izidor, Weiszlovits Adolf, dr. Buljovszky József, Rimler Károly, Istvánffy István, Szüts Dezső, Lukács Odön, Gerő Armin, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Bordé Ferencz, Dús László, Tóth Márton, dr. Gram Károly, Sztarill János, Busch Dávid, Hegedüs Géza, Jablonszky Emil, Ragány János, Nemes Jenő, Szántó Lajos, Szüts István.

A közgyűlés megnyitása után felolvasták

a polgármester jelentését,

a melynek a közigazgatásra vonatkozó adatait már közöltük.

Megemlíti még a jelentés, hogy dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok saját költségén elkészítette a Széchenyi-téren levő Mária-szobor díszes talapzatát. — A villamos vasut engedélyezését a legközelebbi időre ígérte a miniszter. — *Barbi* Alice énekesnő 100 koronát ajándékozott a városi szegények részére. — *Vári-Szabó* Béla dr. értesítette a polgármestert, hogy elköltözés folytán a közigazgatási bizottságból, valamint a horallenző bizottságból kilép. Helyét a jövő hónapban töltik be. — A részvét meleg hangján emlékezik meg a jelentés dr. *Grósz* Albert bizottsági tag elhunytáról s inditványozza, hogy a törvényhatóság részvétét jegyzőkönyvbe iktassa s részvétiratot intézzen a család férfi tagjához: dr. *Grósz* Emil egyetemi tanárhoz.

Az óvodák ügye.

A jelentéssel kapcsolatosan megeredtek az interpellációk.

Elsőnek dr. *Dési* Géza szólalt fel. Kifogásolja, hogy a kálvária-utcai óvoda vezetője májustól nem kapja a segélyt s nem mehet a lakatos-utcai új óvodába, mert az építkezés lassan megy. Szándékozik-e a polgármester akként intézkedni, hogy az új óvoda épülete májusra készen legyen?

Dr. *Friedländer* Sámuel szintén az óvónők ügyében szólott. Az állam azt ígérte, hogy az óvodák államosítása esetén a jelenlegi óvó-

nőket nevezik ki s hir szerint most mellőzni akarnak egy óvónőt. Hajlandó-e a polgármester közrehatni, hogy az eddigi óvónők ne vesztessék el kenyertüket az államosításkor.

Ugyancsak *Friedländer* Samu a gazdasági tanácsnokhoz is intéz interpellációt, azért, hogy a város árverési hirdetményei csak egy lapban jelennek meg s így nem jutnak minden körben tudomásra. Ugy tudja, hogy ez takarékoságból történik. Felvilágosítást kér az ügy állásáról.

Az anyakönyvi hivatal bajai.

Sulyok István az anyakönyvi hivatal ellen felmerült támadások és vádak tárgyában interpellált. Daczára, hogy visszaélésekkel és mulasztásokkal van vádolva az anyakönyvi hivatal, a vizsgálat még sem a hivatal ellen, hanem csak annak harmadik közege ellen van megindítva s a vizsgálatot a megvádolt hivatal feje vezeti. Megnyugtató felvilágosítást kér a polgármestertől.

A kétszer kiutalt 8000 korona.

Balogh Döme volt az utolsó interpelláló. Kérdi, hogy igaz-e, miszerint a városnál a következő részére 8000 koronát kétszer utaltak ki. S ezért hir szerint a vizsgálatnál nem azt rótták meg a ki hibás volt a dologban, hanem más tisztviselőt.

A főispán felvilágosítása.

Beöthy László főispán kéri *Sulyok* Istvánt, hogy interpellációjától álljon el, mert ő már felhívta az anyakönyvi felügyelőt a vizsgálat megejtésére. Az előzetes vizsgálat szerint a nagyváradi anyakönyvek vezetése mintaszerű. Három mulasztás esete látszik fennforogni, de erre is elrendeltetett a vizsgálat. Várják be az eredményt.

A polgármester válasza.

Dr. *Bulyovszky* József polgármester sorban válaszolt az interpellációkra. — Az óvodaépületre vonatkozólag kijelenti, hogy akként intézkednek, miszerint az májusban elfoglalható legyen. — Az állami óvónők kinevezésére ígéretet bír a város, hogy a jelenlegi óvónők meveztetnek ki, de a városnak csak ajánlási joga van, a kinevezését a miniszter magának tartotta fenn. Amit tehet ez irányban, megteszi. — A hirdetéseknek egy lapban leendő közzétételét a tanács határozta el s a »Tiszántul« a legolcsóbb árakat elfogadta. Takarékoságból intézkedtek így. Adják ki az ügyet tanulmányozás végett a tanácsnak. — A kétszer kiutalt 8000 korona ügyében a vizsgálat még nincs bevégezve. Ezt várják be.

A közgyűlés a polgármester jelentését a válaszokkal együtt tudomásul vette; dr. *Grósz* Albert emléket jegyzőkönyvbe iktatja s az adományért köszönetet mond.

A belügyminiszter jóváhagyta a törvényhatóság azon határozatát, hogy új évtől a Szent László-templom tornyán behozza az egységes időjelzést. — Tudomásul vették.

A választások.

Ezután az I. illetve a II. osztályú rendőralkapitányi állások betöltése következett.

Az I. osztályú alkapitányi állásra kijelöltettek:

Papoczy Ferencz,
Lukács Odön,
Giraud Arpad.

A szavazatszedő küldöttség élnöke *Mezey* Mihály, tagjai *Sulyok* István és *Farkas* Izidor voltak.

Beadatott 120 szavazat s ebből kapott

*Papoleczy Ferencz 71-et,
Lukács Ödön 33-at,
Giraud Arpád 16-ot.*

tehát 38 viszonylagos szótöbbséggel **Papoleczy** Ferencz választott meg első alkapitányává.

Az ekként megüresedett **II. osztályu** alkapitányi állásra jelöltettek:

*Giraud Arpád,
Fassie Sándor,
Thury Károly.*

A szavazásnál beadott 114 szavazat, s ebből

*Fassie Sándor 64,
Giraud Arpád 47,
Thury Károly 2*

szavazatot nyert s így **Fassie Sándor** 14 viszonylagos szótöbbséggel választott meg **II. osztályu alkapitányává**.

Az utóbbi választás folytán megüresedett **I. oszt. rendőrbiztosi** állást május hónapban töltik be választás által. A pályázati kérvények május 3-ig a főispánhoz nyújtandók be.

Beóthy László főispán a felmerült szükséghez képest **Lakos Lajost** tb. levéltárnokká, **Mendelényi Bélát** tb. fogalmazóvá és **Baranyi Menyhértet** tb. rendőrbiztossá nevezte ki.

A IX. gyógyszertár.

A választások után nem kevésbé fontos és érdekes tárgy következett: a IX. illetve X. patika ügye, amelyet már teljesen ismer a közönség.

A tanács javaslata oda irányult, hogy térjenek napirendre **Guttman József** azon indítványa felett, miszerint a város saját részére szerezzék meg a IX-ik gyógyszertár jogát; — utasítsák el **Hankovits Ferencz**nek azon kérélmét, hogy pecze-szöllősi gyógyszertárát Csillagvárosra áthelyezze; — a Bémer-téren felállítandó új gyógyszertár jogának elnyerésére **Hegedüs Rezső** kötegyáni gyógyszerészt ajánlja a város a miniszternek. Azonkívül javasolta a tanács, miként a közgyűlés bizza meg a tanácsot a csillagvárosi gyógyszertár ügyének a tanulmányozásával.

Szokoly Tamás ellenzi a IX. gyógyszertár felállítását, mert arra nem a közönségnek, hanem egy protegált embernek van szüksége. A jelenlegi gyógyszertárak nincsenek távol a Bémer-térhez. A javaslatot nem fogadja el s térjenek felette napirendre. De ha mégis megszavaznák, ne nézzenek személyekre, s különösen olyant ne ajánljanak, akinek már van gyógyszertára.

Pekanovits Imre azt kérdi, hogy miért ajánlják éppen **Hegedüs Rezsőt**. Van a pályázók között egy vegyész tudor is: **Száhlender Lajos**, akinek még gyógyszertára nincs.

Dr. Moskovits József Marschalkó Leót ajánlja a kérvényezők közül. A csillagvárosi gyógyszer. felállítását azért ellenzi, mert nem élne meg s amellet rontaná az Oroszlán és a Szt. László gyógyszertárakat.

Dr. Grósz Menyhért hosszabb beszédben fejtegette, hogy milyen üdvös volna, ha a város maga nyerné meg a IX. gyógytár jogát. Végre s kérni lehet s nyolcz hét alatt megtudjuk, adja-e a miniszter. Ha nem, az esetben sem késett a város az ajánlással. Budapest és Temesvár is fordultak hasonló kérelemmel a miniszterhez. Ha az eszme terjed, esetleg megváltoztatják a törvényt. — A Bémer-téri patika joga 40—50 ezer frt s ezért érdemes pár hetet várni. Irjon a fel a város a belügyminiszterhez, hogy a IX. gyógyszertár jogát adja a városnak.

Hlatky Endre nincs meggyőződve a Bémer-téren egy új gyógyszertár felállításának szükségéről, mert közel van 3 gyógytár. Nem

helyesli azt a felfogást, hogy a gyógyszerészet szabad legyen, mert fontos közegészségi dolog, hogy a gyógyszerészeknek tisztességes megélhetésük legyen. Nem tartja igazságosnak s nem is szavazza meg a Bémer-téri IX. gyógyszer-tárt. — Csillagvároson jó volna egy gyógytár, de aggodalma van, hogy rontaná a nagypiaczi gyógytárt. Ezt sem szavazza meg.

Gerő Ármin a csillagvárosi gyógytár kérdését úgy oldaná meg, hogy a két közel levő gyógyszerészek valamelyike fiók gyógyszer-tárt állítana. Ezt indítványozza.

Dr. Friedländer Samu a magán érdekek előtérbe tolésa ellen szól. A fiók gyógytár eszméjét helyesli, valamint pártolja **dr. Grósz Menyhért** indítványát.

Kunz Gusztáv nem helyesli, hogy a város konkurrencziát csinál a saját polgáraival szemben. A város méltóságával ez nem egyezik. A tanács javaslatát fogadja el.

Sipos Orbán nem tartja szükségesnek a IX. gyógyszertárt, mert eivenné a már meglevők jövedelmét. — Am a város anyagi érdeke ezzel szemben is figyelembe veendő. Nem hiszi, hogy a város nem kapná meg a jogot. Am ha ez bekövetkeznék, akkor ajánljának a kérvényezők közül. Elfogadja a **dr. Grósz Menyhért** indítványát.

Dr. Várady Zsigmond csatlakozik a **dr. Grósz M.** indítványához. Németországban nagy jövedelmeket huznak a városok a gyógyszertárakból. Indítványozza, hogy a feliratban azt is kérjék, miszerint ha a város nem kaphatja most meg a jogot, az idevonatkozó törvényt módosítsák.

A közgyűlés nagy többsége a **dr. Grósz Menyhért** indítványát fogadta el, a **dr. Várady Zsigmond** pótlásával. — A csillagvárosi óvoda-ügyét elejtették.

A **Hegedüs Lajos** által megvett terület átengedését a jövő közgyűlésre halasztották.

Leitner Lajos kéményseprő felebbezését többlet munka megfizetése iránt, — elutasították.

A közigazgatási bizottság féléves jelentését elfogadták.

A gyáripar támogatása és fejlesztése tárgyában olyan módosítással fogadták el a javaslatot, hogy szabályrendeletben meghatározzák külön amit új iparához tartozó gyárak kapnak s külön amilyen segélyben esetleg részesülhetnek.

Az új honvéd gyalogsági laktanya felépítésére kijelölt terület átbozsátását kimondották.

A közvilágítás kérdése.

A tanács előterjesztette, hogy a város világitására több pályázat érkezett be s azokat **Hollós József** műszaki tanácsos, kir. főmérnök most vizsgálja felül.

A jelentést többek hozzászólása után **dr. Sarkadi Lajos** azon indítványával fogadták el, hogy a szakértő véleményét sokszorosítsák s kiosztják a tagok között.

Az esküdteket összeíró küldöttségbe **Száhlender Károlyt** és **Nyíry Györgyöt** választották meg.

A Fűzeséry-laktanya épületét bérbeadták **Reisner kenyérgyárosnak**, de egyben az épület eladását is kimondották.

Az idő előre haladván, a közgyűlést ma, szombaton délután folytatják.

TAJÉKOZTATO.

Április 13. A szülői bizottság ülése d. u. 3 órakor.

Április 14. Kereskedők otthonának közgyűlése.

Április 14. A Szigligeti-Társaság közgyűlése d. e. 11 órakor a városházán.

Ápril. 15. Jog és pénzügyi bizottság ülése a városházán.

Április 21. Gyorsírók meetingje.

Közös kacsavadászat.

Személyek:

Én.

Ó, egy gimnazista.

Idő: tegnap fél tízkor.

Én (illő fölényvel): Öcskös, hát nálatok már fél tízkor van nyolcz óra?

Ó (illő tisztelettel): Kérlek, ma nincs iskola.

Én: Talán disznóölés miatt szünetet kaptatok?

Ó: Nem.

Én: Hát akkor micsoda alkalmából kaptatok szünetet s vettél te tiszta új ruhát?

Ó: Április 11-ét ünnepeljük a gimnáziumban.

Én: Lehetetlen. Ma 12-e van.

Ó: Lehetetlen. Mi 11-ét ünnepelelünk, akkor hát ma a gimnáziumban 11-e van.

Én: Nos hát hogy elesodálkozzál, mutatok valamit. Itt a **Szabadság** mai száma, lenne van, hogy örömmel láttuk a prem. gimnázium rövid és mégis szép programját. **Kende János** szép hazafias beszédet mondott stb.

Ó (fölényvel): Kérlek, csak nem fogsz hinni a Szabadságnak?

Én: Jó. Itt van a **Nagyvárad** *Napló*. Ez is megerősíti a szenzációs hírt.

Ó: A *Napló* a Szabadságtól kapta az értesülést.

Én: Jó. Itt a Nagyvárad. Nézd, ebben is benne van: **Kende János** mondott beszédet, összefüggésbe hozván a márcziusi események jelentőségét a mai nap történetével. Talán Sas Ede a *Naplótól* kapta pontos értesülését?

Ó (kétkedve): No azt alig. Hanem mégis . . .

Én (fölényvel, hogy végleg lefőzzem az ifjút): No ide pislants. A **Tiszántúl**-ban is benne van, még pedig a dátum kitételével: **»ápril hó 11-én, d. e. 10 órakor ünnepet rendezett.** Már most csak nem kételkedel benne? Jól értesült lapunk . . .

Ó: . . . áprilisban még nem szokott kacsát lőni. Igaz. Mit csináljak már most?

Én: Jerünk a gimnázium elé, ott meg fogsz róla győződhetni magad is, hogy a nagyvárad *hir*-lapirodalom pompásan van értesülve.

Ó: (lesujtva halad mellettem).

Válokozás.

(Ot perc mulva a gimnázium előtt.)

Ó: Nagyon sokan vagyunk ünneplő ruhában.

Én (kissé csodálkozva): Tegnap elnyűttétek az öcskát mindnyájan.

Ó: Tanárokat is látok ünneplőben.

Én: Azok is elnyűtték.

Ó: Kende tanár ur a beszédét tanulja az ablakban.

Én: Dehogy. Utólag átolvassa, hogy meggyőződjék, eléggé megdicsérték-e a lapok?

Ó: De nézd, egynehány hölgyet is látok bemenni a kapun.

Én: Azok diákkisasszonyok lesznek. Most iratkoznak be.

Ó: Nini! Az én mamám is bemegey.

Én (dühösen): Az pedig azért megy be, hogy a fiára vigyázzon, a ki olyan tudatlan, hogy 11-ét nem tudja megkülönböztetni 12-étől!

Az igazgató (mellettünk elhaladva Ő-höz): Ember! Loholjon egy-kettő nemzetiünnepelni, mert leeresztem az ablakból!

Ó (diadalmas mosolylyal egyszerre fölegyenesedik): No lássa! Üdvözlöm a jól értesült nagyvárad *lapokat!* (el az igazgató védszárnyai alatt).

Én (olyasforma hangulatban, mint hónap utolján): Blama, blama — de még most sem hiszem. A Tiszántúl közösen kacázott a Szabadsággal, a Nagyvárad a *Naplóval* s valamennyi nagyvárad *lap* közös kacsát (bár soványat) lőtt: ez

tiszta abszurdum. Megyek *Károly* Irén drhoz s megkérdelem, ma van-e tegnap s holnap lesz-e ma, vagy pedig ebben a hónapban két április 11. lesz?

Mert az utóbbiakat szivesebben elhiszi

Adolár.

UJDONSAGOK.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától félig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **A görög szertartásnak ünnepe.** A görög szertartásnak tegnap ülték Nagypénteket, a Megváltó halálának emlékét. A templomokban mindenütt gyász istentiszteleteket tartottak. A g. kath. székesegyházban délelőtt csonka mise volt. Delután nagy gyászpompával ment végbe az üdvözítő temetésének szertartása. — Husvét vasárnapján hajnali 4 órakor a feltámadás ünnepe nagy fényvel, a katonaság diszcsapatja jelelétében megy végbe. Ugy a feltámadás ünnepe, mint d. e. 9 órakor a szent misét *Pável* Mihály püspök tartja a káptalan és a központi papság segédlete mellett. A szent mise után egyházi szónoklat lesz.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Fenny* István nagyváradai pénzügyi kezelési gyakornokot, ideiglenes minőségű pénzügyi irodatisztá névezte ki az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságához.

* **Gróf Lónyay Elemérné betegsége.** Tegnap megírtuk, hogy gróf Lónyay Elemérné a napokban leányával, Erzsébet főhercegnővel, a ki az influenzából fölgyógyult, hosszabb tartózkodásra üdülés céljából Meránba utazik. Bécsből jelentik, hogy Erzsébet főhercegnő édesanyja nélkül utazik majd Meránba, mert gróf Lónyay Elemérné még mindig beteg. Mikor Cannesből beteg lánya ápolására Bócsba jött, meghült és még most se épült föl betegségéből. A Burgban levő lakosztályában dr. Hagger udvari orvos van állandóan a beteg oldala mellett.

* **A szódavíz-adó bérlete.** Feldmann Izidor, a városi szikvíz fogyasztási-adó bérletjére vonatkozólag felvilágosításul szolgáljon az, hogy Feldmann Nagyvárad város közönsége ellen 10581—1900. sz. a. 16876 kor. 54 fillér s jár. iránt pert indított, okul adván, hogy az általa tett ajánlat a közgyűlés által elfogadtatott, sőt szabályrendeletbe foglaltatott, amely szabályrendeletet *Jakabffy Imre* államtitkár jóváhagyott; azt azonban fel nem említi, hogy Széll Ignác államtitkár ugyanezt a jóváhagyott szabályrendeletet megsemmisítette. Amiből önkényt következik, hogy a városi hatóság perre okot nem szolgáltatott.

* **A színügyi bizottság ülése.** A színügyi bizottság tagjait tisztelettel felkérem, hogy a f. hó 13-án d. u. 3 órakor a városháza termében tartandó ülésen megjelenni sziveskedjenek. — Tárgy: Elnöki előterjesztések és a műsor bemutatása. Nagyvárad, 1901. IV—12. Dr. *Hoványi Géza* színügyi biz. elnök.

* **Olaszország népeisége.** Rómából jelentik, hogy tegnap fejezték be a népszámlálási adatok felülvizsgálását, amely szerint Olaszországnak mindössze harminczkét s fél millió lakosa van. Róma népeisége 462.049.

* **Nagyváradai műépítő megbízatása.** A budapest-debreczeni távbeszélő hálózat legközelebb létrejön. A hálózat építését *Petri* János nagyváradai műépítőre bízták, aki a jövő héten kezdi meg a munkát s júniusra fejezi be. A távbeszélőt júliusban adják át a közhasználatnak.

* **Április 11-ike a várad-olaszi-i r. k. fiúiskolában.** Április tizenegyedikét szépen ünnepelte meg a várad-olaszi-i r. k. fiúiskola. A növendékek nemzeti zászlókkal, tanítóik vezetése alatt megjelentek a *Dencs* János t. kanonok plebános által végzett szent-misén s azt összhangzó alkalmi énekekkel emelték. Utána a tanulók értelmi fokához képest minden osztályban külön a vezető tanító lelkes beszédet intézett, megmagyarázván a gyermekeknek ezen szép nemzeti ünnep jelentőségét. A tanulók hazafias dalokkal és ügyesen szavalt versekkel fűszerezték a jól sikerült iskolai ünnepélyeket.

* **Árverés** — egy db öt filléres bélyegre. Hetek óta látni a berlini postahivatalok falán egy nyomtatott hirdetést, amelynek ez a szövege: »Figyelmeztetés. Az egyik berlini postahivatal helyiségében egy öt pfennig bélyeg találtatott. Az, aki ezt a bélyeg elvesztette, ezennel felszólítatik, hogy hat hét leforgása alatt jelentkezék a főpostahivatalnál, s bizonyítsa be, hogy ő az, aki a bélyeget elvesztette. Ha addig nem jelentkezik, a bélyeg nyilvános árverés útján a leg többet ígérőnek el fog adatni. A posta-igazgatóság.«

* **Képviselőválasztók összeírása.** A nagyváradai képviselőválasztók összeírására kiküldött bizottságok, tegnap befejezték működésüket. Az olaszai kerületben *Hlatky* Endre, az újvárosi kerületben *Mezey* Mihály, a váraljai kerületben pedig *Rádl* Odön elnökléte alatt folytak a munkálatok. Legtöbb választó az olaszai kerületben van, hol a választók száma 1450-en felül van s így a mult évihez viszonyítva, nagy szaporodás is észlelhető. A lajstromokat legközelebb már közszemlére teszik s joga lesz azokat bárkinek megtekinteni, hogy esetleges észrevételeit megtegye.

* **A pákász halászat ellen.** A földművelési miniszter egy rendeletet adott ki, melyben erősen megrendszabályozza a Fekete-Körös vidékén szokásban levő ugynevezett »pákász« halászatot, mely abból áll, hogy a partba kunyhó alakú mélyedéseket vágnak be. E mélyedés folyton sülyed, majd eléri a víz felszínét, melynek új irányt ad s így a folyó sokszor nagyon károsan medret változtat.

* **Barnumék Nagyváradon.** A Barnum-féle czirkusz óriási reklámtáblái talán ma, vagy holnap megjelennek városunkban is. Ide ugyan csak egy eldarabolt része jön a társulatnak, melyre vonatkozólag a »M. Sz.« a következő figyelmeztetést teszi közzé:

Nos, ez a szétdarabolt társulat ahhoz nem lesz elég, hogy kielégítse a közönség kíváncsiságát, de ahhoz épen elég lesz, hogy érzékenyen sújtsa a vidéki szintársulatokat, amelyek mindeddig becsületesen szolgálták a nemzeti kulturát. Es sajátságos, hogy míg a vidéki városok hatóságai a legkiméletlenebbül zárják be városuk kapuit az apró komédiás trappok előtt a színházi szezon idején, addig Barnuméknak érthetetlen előzékenységgel adták meg az engedélyt, holott a vidéki közönség sokkal kisebb körű, semhogy egyszerre két látványosságot is elbirna.

Kötelességünknek tartottuk, hogy mindezt vidéki olvasóink tudtára adjuk idejekorán, mert igaz ugyan, hogy Barnumék látványossága csak komédia, de annak a sok százezer forintnak, a mit elvisznek tőlünk, a fele sem komédia.

A pesti szereplésről többek között a következőket írja:

A sajtó nem vádolható azzal, hogy jóhiszeműen segítette Barnumékat a rengeteg magyar pénzök összeharcsolásában. A sajtó egyrészt a hirdetések semleges területét engedte át a vállalat kommunikációinak, másrészt maga is meg volt tévesztve az előadások megkezdéséig. Most azonban kisült, hogy Barnumék csak felét hozták annak a társulatnak, amely Bécsben szerepelt. Tehát csak afféle provinciának tekintik Magyarországot, amelynek feltársulat is elég.

* **Nagyszombati éjféli mise.** Bevonult a tartalékos hadnagy ur fegyvergyakorlatra; nem valami pompás kedvvel, az bizonyos. Még kevesebb gyönyörűsége telt benne, mikor ügyeletes szolgáltra kirendelték éppen nagyszombat déltől husvét vasárnap délig. Pedig ez egyik fénypontja lett volna a fegyvergyakorlatnak: egyenruhában feszíteni a feltámadáskor s a husvéti korzón! Ez most mind fuccs. Micsoda kegyetlenség! Micsoda katonai czopf!

Stb. stb. Hadnagy ur elkezeredetten vette elő az ujságát s leheverve az ügyeletes szoba diványán, aludni készült.

Szerény kopogtatás.

— (No még csak nem is alhatik az ember! Azért sem szabad.)

Kissé erősebb kopogtatás.

— (Miféle gézengúz lehet az?)

Még erősebb kopogtatás.

— Szabad! Vakapád!

Egy önkéntes jön be bizalmas mosolylyal.

Tudja, hogy a hadnagy ur csak tartalékos.

— Hadnagy ur kérem szépen . . .

— Jelentkezzék katonásan! Czibill!

— Hadnagy urnak alázatosan jelentem, kérek kimaradási engedélyt reggelig.

— Ühm! Nem lesz kevés? Hát aztán mire kell az engedély?

— Megjött az édes apám.

— Kevés.

— Megjött az édes anyám is.

— Kért volna engedélyt a századparancsnokától. En csak a legsürgősebb ok miatt adhatok kimaradási engedélyt.

Az önkéntes homloka gyöngyözni kezd. Mi lesz a világból, ha a tartalékos tisztek is forsriftoosan járnak el?

Mondjunk hát egy hatásos okot:

— Hadnagy urnak alázatosan jelentem, én vallásos ember vagyok s éjféli misére akarok menni a szüleimmel!

Mi az?

Hadnagy ur egyszerre elfelejti a rossz kedvét s hasát fogja nevéteben. Alig tud felállani a diványról.

— Jól van pajtás. Ne gondold, hogy becsapsz, tudom én, hogy hol fogsz te éjfélikor imádkozni. Hanem a vicez jó — itt az engedély.

S mikor kimegy az önkéntes, elkomolyodik újra.

— Hej, ha még egyszer könnyűvérű önkéntes lehetnék s nem morózus öreg hadnagy ur, a kit nagyszombati éjféli misével akar becsapni a fiatalság!

* **Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő számokat sorsolták ki:**

5000 koronát nyertek: 15653 31331 44884 72970.

2000 koronát nyertek: 11035 99578 39274 12870 97805 20323 96846.

1000 koronát nyertek: 76227 70191 74840 53349 73825 34422 98419 60110 90606 76832 41632 15623 15358 7615 19345 78939 48121 91986 4612 64419 94138 95726 63556 92175 21269.

500 koronát nyertek: 91616 6923 57858 20119 39341 63977 54488 66394 72051 17946 51351 86766 43951 11361 97998 14788 34733 86858 66267 87215 84748 95652 99526 26793 88615 49803 24424 24409 72437 49020 63522 31318 27692 75574 17769 35595 51330 50571.

A többi kihuzott számok egyenkint 200 koronát nyertek.

* **Magyar név.** *Klein* Róza és *Klein* Szeréna nagyváradai lakosok vezetéknévüket belügyminiszteri engedéllyel »Kozmá«-ra változtatták.

Igazságszolgáltatás.

A színészegyesület sajtópöre. Az Országos Színész Egyesületnek *Dilrói* Mór elnöksége melletti tanácsülésén a folyó ügyeken kívül szóba került a *pozsonyi* színház ügye is. Az elnökség a közgyűlés határozata értelmében utasítást ad az egyesület ügyészének, hogy a *Westungarischer Grenzboten* ellen a pozsonyi színészet ügyében az egyesület ellen közreadott gyalázó cziskek miatt indítsa meg a sajtópört.

A központi tanács elhatározta, hogy a kétnyelvű színészet kettéválasztása érdekében felterjesztést intéz a belügyminiszterhez. Elhatározták továbbá, hogy megalakítják azt a bizottságot, amelynek hivatása lesz, nemcsak a pozsonyi kétnyelvű, hanem általában az ország területén működő idegen nyelvű színészetet figyelemmel kísérni.

Szombathoz egy hétre rendkívüli ülés lesz, amely kizárólag csakis ezzel a kérdéssel fog foglalkozni.

A tanács még több koncesszió-ügyet intézett el.

A munkások érdekében. Igen humanus ítéletet hozott a budapesti kir. ítélőtábla a napokban. Gyakori eset, hogy a szegény munkást a mint a műhelyben vagy a gyárban dolgozik, munkája közben olyan baleset éri, a melynek következtében egész életére nyomorékká lesz. Eddig a bíróság az ilyen szerencsétlenül járt munkást, ha kártérítésért pörölte a gazdáját, mindig elutasították a bíróságok, mondván, hogy a munkaadót, miután nem terheli semmiféle köteles gondosság-elmulasztása, nem is kötelezhetik kártalanításra. De a Rácz József géplakatos ügyében most hozott ítélet — úgy látszik — változtatni fog ezen az igazságtalan állapoton. Rácz a gyárban, a hol alkalmazva volt, tüzes vasat kalapált, egy szemébe ugrott szikrától félszemére megvakult. Es a tábla ítélete a lapján most *életfogytig való járadék* címén évi 524 koronát fog kapni. Az emberséges ítélet elvi kijelentése ez:

»Az állandó veszéllyel járó ipari vagy gazdasági üzem tulajdonosa felelős az üzemben előállott károsodásért még akkor is, ha őt a köteles gondosság elmulasztása nem terheli. Az ily üzem körében előálló veszély és az ebből előálló kár alkotó része a minden gazdasági vállalattal járó rendes kockázatnak.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Gésák.

Vasárnap:) d. u. Stern Izsák.
) este Kék asszony.

Rejtett boldogság.

Megszokott, hétköznapi viszonyok közt egy kiváló, de képtelen jellem harca önmagával és végül lemondása Sudermann színművének a tárgya. Egy csomó ember jár benne, a kiket hétköznapi szürke alakoknak mondunk, mert ismerjük s mindennap látjuk őket. Sudermann egyszerűen meggyengíti a szürke árnyalatot s látni engedi az alatta rejlő arany jellemet, fekete gonoszságot vagy sárga irigységet. Ebben a színekkel való mesteri játékban rejlik nemcsak a Rejtett boldogság hatásának titka, hanem Sudermann legtöbb darabjéé. A mindennapi embereket látjuk, de — ha szabad így mondanunk — ünnepiivilágítás mellett, a mikor az élesebb körvonalak kiemelkednek, a többi elmosódik.

A Rejtett boldogságban van ezenfelül egy szereplő: Erzsébet, a ki éppen ellentéte a hétköznapiságnak. Fiatal, szép és mégis az eszével is tanácskozik a szerelem dolgában. Ehhez, mintegy félreecsuszásaként Sudermann tollának, járul egy kevésbé kiemelkedő vonás: hogy néha az esze hallgat a heveskedő szívre. A kettő egymást kizárja, de Sudermann mesterien tudja a félreecsuszást is következetességgé, erénynyé emelni s ezzel a legnehezebb feladat elé állítja a művésznőt, a kinek két homlokegyenest ellenkező jellemvonást kell kiemelnie, megértetnie s aztán egyesítenie. Ez az, a mi *Pintérnének* tegnap nem sikerült teljesen. Az el-
lentétet úgy oldotta meg, hogy maradt helyük-

ben közöny. Hideg, hihetetlenül hideg volt, mikor az érzelmeknek urrá kellett volna lennie fölötte s így a végső jelenet lemondó megbánása indokolatlan és érthetetlen maradt. Több melegséggel, több változatossággal siker lehetett volna elérnie; így csak annyit jegyezhetünk fel: jól tudta a szerepét.

Szívvvel játszott *Szohner* Olga (Helén). Érzéssel alakított minden élmélyítő érzégsnélkül, a mi annál többet jelent, mert az ő vidám temperamentumához egy nagy és még hozzá szerelmes szelíd kis leány szerepe alig illik első látásra. Hogy fényes sikere volt, ez kitünő tehetségének újabb bizonyítéka. Mellette a női szereplők közül kitűnt még *Balázs* Olga Bettina szerepében.

Legszébb sikerük a férfiszereplőknek volt, köztük *Peterdy*-nek (Wiedemann) és *Patakynak* (Röcknitz). Peterdy az öreg falusi tanítót csupa igaz vonásból állította össze s meghatóan valódi képét adta egy becsületos, egyszerű családapának. Neki s épp ugy *Patakynak* különben annyiban volt könnyebb dolguk, hogy csak az életből kellett vonásokat ellesniök, nem ugy, mint *Pintérnének* az ő ellentmondásos szerepéhez. Peterdynak jutott a nyugodt, Patakynak a heves rész az életből. Egyik sem maradt a másik mögött; Patakynak több hatásos jelenete volt, a melyeket pompásan pointírozott, ezért kapott nyílt színen tapsot.

Jó volt kisebb szerepben *Bognár* (Orb); bár több malícia elkel volna nála. *Deési*-nél (Dangel) az ügyetlen segédtanító ügyetlen mozdulatai sikerültek, de az egyszerű érzés melege hiányzott.

Ügyes két fiúcska volt *Halász* Anna és *Lengyel* Klári.

A rendezés Peterdyt dicséri. K. A.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 174.

Idénybérl. 170 sz.

Nagyváradon, szombaton, 1901. ápril. 13-án

A G é s á k.

vagy

egy japán teaház története.

Operette.

S Z E M E L Y E K :

Reginald Fairfax — — —	Pintér Imre
Bronville — — —	Rákossy Gáspár
Cunningham — — —	Erdélyi Miklós
Stanley — — —	Deésy Alfréd
Vun-Chi, kínai — — —	Nyáray Antal
Imári Marquis, kormányzó — — —	Bérezí Gyula
Mimóza — — —	Székelly Irén
Rolly-Polly — — —	Ámon Margit
Tekmini — — —	Füredi József

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Tánulások 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldál 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdele fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap vasárnap, április 14-én
délután 3 órakor, fél helyárral
S T E R N I Z S Á K.
Bohózat.

este 7 órakor, rendes helyárral
Kék asszony.
Operette.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a.

Írta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

68.

— Oh! egészen köztünk marad. Ő maga a discretió. Nem lesz semmi következménye. Holnap közlöm az eredményt.

Kik eleinte harezban álltak, barátságosan váltak el.

Sibilla azért mégis kellemetlen érzéssel távozott, megbánta vigyázatlanságát. De végre is két nap múlva elhagyja a vidéket, embereket, a könnyen kimondott szó elrepül s nem fog utjába állni.

Desirée grófné teljesítette ígérését. Jogtáncosához sietett s előadta mit a fiatal leánytól hallott. Nem kellett kommentárnak a Fior del Lago család történetét előadni; jobban ismerte az, mint a kis özvegy.

— Minden együttvéve, — hangzott ítélete, több mint valószínű, hogy a kisasszony nagyapja nem más, mint a grófné apósának fiatalabb fivére ki közel ötven éve előtt eltűnt: Fior del Lago Amadeus gróf. A kisasszony minden mondanása megerősíti ezt. Nevelése, kiejtése, nem tagadható, külseje is elárulja, hogy ezen család tagjától származik.

— De én Istenem — mi lesz ennek következménye?

— Semmi, ha csak önmaga nem okozza. A kisasszony az éles látás csekély fokával lát szik megáldva, érinti az igazságot, anélkül, hogy jelenlétét sejtene. Azonkívül semmi sem bizonyíthatja azonosságát, mi mindenesetre kellemetlen volna, mert kedves férje halála után, ki gyermeket nem hagyott hátra, a jogos örökös lenne, ha ugy ő mint apja törvényes házasságból származnak. De ezt sem tudja okmányokkal bebizonyítani, habár az arhivumban lévő okmányok megmutatják. Köszönjük a tenger Istennőjének, hogy mind azt, mi ártalmunkra vált volna, magához vette. De mégis érdekes lenne az igazságot megtudni. Van erre egy nagyon könnyű, biztosan célhoz vezető eszköz. Kérje el a hangjegy füzetet. A kastély arhivumában bizonyító okmányok fekszenek az akkori tulajdonos ifjabb fivérének aláírásával s megjegyzéseivel. Ismeremírását, nagyon jellemző, nem fordul elő másodsor. Igyekezzen a füzetet megkapni.

Sibilla nem szívesen adta át. Szent ereklje volt ez, melyet vonakodva engedett más kezekbe, A ravasz ellenség kicsalta. Miután egy óráig nála ült s alaposan kifürkészte, sikerült az irkát megkapni természetesen azon szent ígérettel, hogy holnap visszaszolgáltatja.

A következő napon, melyen Sibilla elutazásának elő estéje volt meg is jelent, de a füzet nélkül.

— A jegyző, ki a környék minden arhivumának kéziratát ismeri, nem talált egyetlen sem, mely legkevésbé is hasonlítana nagyapjához. De nem kimél semmiféle fáradságot a további kutatások miatt. Mailaudba utazik, talán az ottani levéltár kéziratai nyomra vezetnek. Nagyon szépen kéri, engedje át neki az irkát csak rövid időre. Ide adja címét, elküldöm önnek ha meglátta a szolgálatot nincs mitől félnie. Részemről számitat lekiismeretességről. (Folyt. köv.)

TAVIRATOR.

Egy főispán lemondása.

Budapest, ápr. 12. (Saj. tud. táv.)
Vojnics István bácsmegyei főispán, kinek a legutóbbi választások miatt a kormányval konfliktusa támadt, — ma benyújtotta lemondását.

Leczáfolt béketárgyalások.

Budapest, ápril 12. (Saját tud. táv.)
Krüger ma leczáfolta a béke alkudozásokról szóló hírt.

Rémhírek királyunkról.

Bécs, április 12. (Saj. tud. táv.) A berlini tőzsdén ma az a hír terjedt el, hogy királyunk súlyosan megbetegedett. Természetesen a hír nagy pánikot idézett elő.

A választás.

Nagy-Szeben, április 12. A metropolitai közlöny írja: A magyar lapok híreket hoznak román képviselők jelöléséről a legközelebbi országgyűlési választásokhoz. Ki kell jelentenünk, hogy ez a hír minden alapot nélkülöz és ugylátszik, hogy misztifikáció vagy szándékos megtevésztés forog fenn. (M. T. I.)

Az orosz czári család utazása.

Pétervár, április 12. A császári család a trónörökösessel tegnap Carskoje Szelóból átköltözött Pétervárra, hova az özvegy császárné is visszatért.

Nagy tüzvész.

Budapest, ápril 12. (Saj. tud. táv.) A háromszék megyei Bereczk községben tegnap nagy vihar volt. A villám lecsapott és felgyújtott egy házat, melytől a nagy szélben *halván* biztosítatlan ház leégett.

A földrajzi kongresszus.

Strassburg, április 12. A hetedik nemzetközi földrajzi kongresszus állandó seismológiai bizottsága ma délelőtt tartotta első ülését. Jelen volt 40 tudós, még pedig a németeken kívül osztrák, magyar, belga, svéd, dán, olasz, orosz és japán tudósok.

Harcz a magyar katonaság és a törökök között.

Budapest, április 12. (Saj. tud. táv.) Eddig még nem tudni mi okból, az Atakéle szigeten a *török katonaság és a magyar katonaság között véres harc fejlődött ki*. A katonák szuronyal két törököt agyon szúrtak. A hír mindenféle nagy izgalmat keltett.

Halalos ítélet Vanicsekre.

Bécs, április 12. (Saját tud. táv.) A törvényszék ma ítélkezett Vanicsek felett, ki a télen (3 hónap előtt) egy beförés után menekülés közben öt embert megölt. A törvényszék Vanicseket halálra ítélte. A védője kegyelmet kér, mire Vanicsek flegmatikusan jegyezte meg:
— Fűtyülök a kegyelemre!

Japánból.

Jokohama, április 12. Vatanabe pénzügyminiszter elhatározása, hogy a fontos állami vállalkozások kereszülvitelét a vasuti táviró- és telefonügy terén elhalasztja, bár azoknak költségeit a parlament megszavazta, nagy elégedetlenséget kelt. A közvélemény azt kívánja, hogy Vanatabe helyébe gróf Inonye lépjen, (M. T. I.)

Halász Ignác temetése.

Budapest, ápril 12. (Saj. tud. táv.) Ma temették el óriási részvét mellett Halász Ignác kolozsvári egyetemi tanárt. A temetési szertartás délelőt folyt le s a ravatal az új halottas házban volt felállítva. Részt vettek a kolozsvári egyetem polgárai, az »otthon« és az akadémia. A koporsón egy koszorun a következő felirat volt: »Kolozsvári gyermekek — Móka bácsinak.«

Sikkasztás egy önszegélyző együletben.

Veszprém, április 12. (Saját tud. táv.) A veszprémi kölcsönös önszegélyző együletben nagy sikkasztásra jöttek rá. A mérleget már tizenöt év óta hamisították. A törvényszék a vizsgálatot megindította. 350-nél több tag a betétét elvesztette. Az izgalom városszerte nagy.

Loubet Toulonban.

Toulon, ápr. 12. A municipálitás bankettjén, melyen Loubet elnök és a genuai herceg is megjelent, a maire felköszöntőt mondott, melyben elsősorban a herceget és az olasz haditengerészet tisztjeit üdvözölte és megemlékezett a barátság bizonyítékairól, melyeket a touloni olasz gyarmat és a francziák kölcsönösen nyújtottak egymásnak. Ezután a maire az orosz lobogó felé fordult üdvözlésével, melyet — ugymond — a felejtethetlen 1893. október 13-ika óta minden alkalommal a magunké mellé tűzünk. Toulon sohasem fogja elfelejteni azokat az emlékezetes napokat, melyekben Avallon tengernagy mintegy nagy missió letéteményesse kikötőnkben megjelent. Ezután Loubet elnök szólalt fel és azt mondta hogy a touloni ünnepek fénye az egész lakosság közreműködésének köszönhető, melynek szerencsét kíván egyetértéséhez. Mindig ajánlotta a polgároknak, hogy kerüljék a viszálykodást és sietessék annak a napnak a beköszöntését, a melyen a nemzet minden erejét ki fogják fejteni Franciaország viszonyainak, befolyásának a kereskedelmének előmozdítására, hogy a többi népek szemében nagysága növekedjék. Az elnök felköszöntőjét általános lelkesedéssel fogadták.

Toulon, ápr. 11. Loubet elnök, miután szíves búcsút vett a genuai hercegtől, éjjel fél 12 órakor a lakosság élénk ovációja közt elutazott.

Kína.

Köln, április 12. A Kölnische Zeitung jelenti Pekingből tegnaptól: Azt a föltevést, hogy egy kínai rejtékből gyilkolta meg Bartsch századost, elejtették. A revolvergolyó alulról hatolt be a százados testébe. A gyilkosság hat szemtanuját letartóztatták. Bartsch temetése pénteken lesz.

Letartóztatott kormánytanácsos.

Budapest, ápril 12. (Saj. tud. táv.) Achenből írják, hogy Scheman kormánytanácsos, volt rendőrfőnököt — erkölcsellenes üzelmei miatt letartóztatták.

KOZGAZDASAG.

Értesítés.

Az országos gazdasági egyesület értesítette egyesületünket, hogy kebelében ipar és kereskedelmi szakosztály létesített, melynek működési szervezatát az alábbiakban közöljük.

1. A gazdaközönségnek serkentése arra, hogy lehetőleg csak magyar iparcikket használjon és fogvasszon.
2. A czél elérése szempontjából a gazdáknak felvilágosítást nyújt arról, hogy szükségleteiket magyar ipari gyártmányokból hol szerezhessék be.
3. A meglévő mezőgazdasági iparok fejlesztésén közre működik és új iparok meghonosítását kezdeményezi.
4. A mezőgazdasági terményeknek, mint fél gyártmányoknak feldolgozására figyelmet fordít.
5. Gyárak felállításához szükséges szaktanácsokat közvetíti.
6. Gyárosokat mezőgazdasági termények beszerzésében támogatja.
7. A házi ipar fejlesztését előmozdítja.
8. A kereskedelmi és földmívelési miniszterekkel a mezőgazdasági iparok (ideértve a házi ipart) fejlesztésére és a hazai termelés fogyasztásának a gazdakörökben való terjesztése és előmozdítása tekintetében az állandó

érintkezést fentartja és a minisztereknek ez irányú kérdéseit tanulmányozza és azokra véleményét ad.

Midőn a szakosztály működési tervezetét itt is köztudomásra hozzuk, felhívjuk az érdeklődőket, hogy a szakosztály ügyköréhez tartozó ügyeikkel teljes bizalommal forduljanak a szakosztályhoz.

Nagyvárad, 1901. ápril. 12.

A biharmegyei gazdasági egyesület elnöksége.

Felhívás a szőlőtulajdonosokhoz!

A magyar »Vendéglős és kávé ipar« című szaklap alkalmat óhajtván nyújtani a vendéglősöknek és szállodásoknak arra, az hogy üzletükhöz szükséges borokat közvetlenül a termelőktől szerezhessék be, — elhatározta, hogy a termelőknél eladó bor készleteiket lapjában díjmentesen fogja a hirdetni mindaddig, míg az eladó eredményt nem ér el.

A nevezett lap szerkesztősége kijelentette, hogy eladás esetén is hirdetési díjának megfizetését a termelőkre bizza.

Midőn a fent említett közlöny szerkesztőségének a szőlőgazdákra nézve felette előnyös intézkedéséről értesítjük, felhívjuk mindazon szőlőgazdákat, kiknek eladó boraik vannak, a nevezett szaklapban közzététel végett jelentsék be azt egyesületünkönél.

A bejelentés alkalmával a bor mennyisége, minősége, a termelés éve és ára megjelölendő.

Nagyvárad, 1901. ápr. 12.

A biharmegyei gazdasági egyesület elnöksége.

A vallásalap püspökladányi uradalomának parcellázása.

Mint a Magyarországi értesül, a katolikus vallásalap ellenőrzésére alkotott bizottság szombati ülésén határozni fog a püspökladányi uradalom eladása kérdésében. Darányi földmívelésügyi miniszternek ugyanis az a zándéka, hogy ezt a hatvan ezer holdnyi birtokot, amelynek értéke legalább 35 millió korona, a bukovinai csángók visszavándoroltatására s letelepítésére használja föl. Wlassics kultuszminiszter tehát felhívta a bizottságot, hogy határozzon a föltét, vajjon eadandónak véli-e ebből a czéltől a birtokot, a földmívelésügyi miniszteriumnak, vagy a vallásalap tulajdonában óhajtja-e megtartani. Ez utóbbi esetben az uradalom egy részét egész kis parcellákra osztanák föl és a legolcsóbb föltételek mellett bérbeadnák a szomszédos községek elszegényedett lakosságának.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, április 12.
Buza októberre	7.81
Buza áprilisra	7.75
Tengeri	5.40
Rozs okt.	6.92
Zab ápr.	6.47
Káposzta, reposs, aug.	—

Hivatalos árfolyanok

	a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. április 12-én.
Magyar aranyjárdék 4%	117.50
Magyar koronajárdék	93.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	117.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	92.90
Halmozási jog megváltási kötvény	99.60
Horvát-szlavonföldterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegyek-kölcsön	174.50
Tiszszabályozás szerződ. sorsjegyek-kölcsön	142.—
Osztrák járadék papírban	98.20
Osztrák járadék ezüstben	98.—
Osztrák kájjárdék aranyban	117.75
Osztrák korona járadék	97.35
Osztrák államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bank részvény	16.90
Magyar hitelbankrészvény	708.50
Osztrák hitelintézet részvény	693.—
Párisi vista	95.56
20 frankos arany (Napoleon'ori)	19.07
Németbirodalmi márká	117.60
London vista	240.30
20 márkás arany	23.50

A szerkesztésért elölő:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.				Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.				Vésztő—Kötegyán—Hollód.				Hollód—Kötegyán—Vésztő.			
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	5 50	2 14		3 40	2 30	Vésztő ind.	4 45	5 27	Hollód ind.	4 35	5 17		4 35	5 17	
Ósi >	6 09	2 23		4 07	2 54	Okány >	5 07	5 49	Mocsár-Gyanta >	4 46	5 28		4 46	5 28	
Uj-Palota >	6 24	2 39		4 37	3 26	Cyanta >	5 23	6 07	Rippa >	5 02	5 44		5 02	5 44	
Gyires >	6 41	2 42		4 54	3 43	Sarkad-Keresztur >	5 36	6 18	Tenke >	5 24	6 06		5 24	6 06	
Körösszeg >	7 02	3 01		5 13	4 06	Méhkerék >	5 52	6 36	Fekete-Tót >	5 44	6 26		5 44	6 26	
Szakál >	7 39	3 31		5 40	4 38	Kötegyán >	6 16	6 57	Fekete-Bátor >	6 06	6 48		6 06	6 48	
Nagy-Tóti >	7 55	3 47		6 12	5 22	Kötegyán ind.	6 29	7 12	Árpád >	6 16	6 57		6 16	6 57	
Komád >	8 25	3 59		6 38	5 52	Pósa >	6 48	7 24	Erdő-Gyarak >	6 25	7 07		6 25	7 07	
Iráz >	8 42	4 16		6 52	6 07	Hye >	7 02	7 39	Pósa >	6 34	7 16		6 34	7 16	
Kót >	9 19	4 39		7 10	6 38	Csegöd >	7 12	7 49	Kötegyán >	6 42	7 24		6 42	7 24	
Vésztő >	9 44	5 10		7 22	6 50	Erdő-Gyarak >	7 21	7 59	Kötegyán >	6 50	7 32		6 50	7 32	
Szeghalom >	10 34	5 55		7 48	7 23	Árpád >	7 39	8 20	Kötegyán ind.	7 07	7 49		7 07	7 49	
Körös-Ladány >	11 18	6 30		8 11	7 47	Fekete-Bátor >	7 52	8 33	Méhkerék >	7 19	8 01		7 19	8 01	
Kéthalom >	12 03	6 55		8 33	8 12	Sarkad-Keresztur >	8 15	9 03	Sarkad-Keresztur >	7 32	8 14		7 32	8 14	
Déva-Ványa >	12 21	7 15		8 47	8 27	Tenke >	8 39	9 32	Gyanta >	7 40	8 22		7 40	8 22	
Ozed >	12 45	7 39		9 03	8 46	Rippa >	8 51	9 45	Okány >	8 02	8 44		8 02	8 44	
Gyoma >	12 45	7 39		9 20	9 05	Mocsár-Gyanta >	9 01	9 57	Vésztő >	8 20	9 02		8 20	9 02	

Székelyhid—Margita—Sz.-Somlyó.				Sz.-Somlyó—Mar gita—Székelyhid.				Szegehalom—Füzes-Gyarmat.				Füzes-Gyarmat—Szegehalom.			
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	
Székelyhid ind.	9 22	6 30		3 20	2 27	Szegehalom ind.	10 20	5 50	Füzes-Gyarmat ind.	6 50	2 04		6 50	2 04	
A.-Keresztur >	10 06	7 12		3 45	2 27	Füzes-Gyarmat >	10 45	6 17	Szerep >	7 40	2 48		7 40	2 48	
V.-Ábrány >	10 20	7 25		4 02	2 45	B.-N.-Bajom >	11 43	7 15	B.-Udvari >	7 54	3 01		7 54	3 01	
Monos-Petri >	10 31	7 35		4 37	3 22	B.-Udvari >	11 58	7 30	B.-N.-Bajom >	8 17	3 23		8 17	3 23	
Margita >	10 51	7 54		4 50	3 36	Szerep >	12 09	7 41	Füzes-Gyarmat >	9 09	4 07		9 09	4 07	
Felső-Ábrány >	11 07	8 09		5 05	3 52	P.-Ladány >	1 1	8 32	Szegehalom >	9 30	4 28		9 30	4 28	
Száldobágy >	11 31	8 31		5 25	4 14										
Bályok >	11 47	8 46		5 46	4 38										
Széplak >	12 12	9 10		5 56	4 49										
Ipp >	12 42	9 38		6 06	5 1										
Sz.-Nagyfalu >	1 04	9 57		6 19	5 14										
Szilágy-Somlyó >	1 28	10 20		6 58	5 55										

A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelzi.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.				Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.				Püspök-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.													
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.							
Budapest ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15			Kolozsvár ind.	5 23	7 12	32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08	
Rákos >	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28			Jegénye >	6 40	7 59	14	7 16	12 20	Debreczen >	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41	
Ujszász >	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56			B.-Hunyad >	8 37	1 44	14	7 54	12 20	Ermihályfalva >	6 35	3 57	7 29	1 1	4 58		
Szolnok >	9 07	11 31	4 56	9 27	11 19			Csucsá >	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34							
Szajo >	9 21	11 50	5 09	9 46	11 33			Rév >	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48							
P.-Ladány >	10 43	2 58	11 53	12 55	4 54			Élesd >	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01							
Báránd >	2 12	12 07		5 11	5 32			Mező-Telegd >	6 49	11 01	11 01	10 27	2 01								
Sáp >	2 27	12 24		5 32	5 58			F.-Vásárhely >	7 02	8 32	11 10	10 37	2 25								
B.-Ujfalu >	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33			Váradi-Velence >	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31							
M.-Peterd >	3 12	1 14		6 15	6 31			Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38							
M.-Keresztur >	3 25	1 28		6 31	6 50			Püspöki >	2 36	8 52	11 47		11 14								
Bors >	3 32	1 36		6 50	7 02			Bors >	2 47	11 54			11 22								
Püspöki >	11 48	3 32	1 36	7 02	7 16			Mező-keresztur >	3 12	12 05			11 37								
Nagyvárad >	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11			Mező-Peterd >	3 30	12 17			11 50								
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18			B.-Ujfalu >	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18							
V.-Velence >	4 05	2 30	2 25	12 32	12 32			Sáp >	4 39	9 38	12 47		12 25								
F.-Vásárhely >	4 16	2 41		12 45	12 45			Báránd >	5 01	1 01			12 41								
M.-Telegd >	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50			P.-Ladány >	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03							
Élesd >	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04			Szajol >	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19								
Rév >	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26			Szolnok >	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39								
Csucsá >	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16			Ujszász >	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58								
B.-Hunyad >	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52			Rákos >	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38								
Jegénye >	15	7 49	9 33	6 01	5 34			Budapest >	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50								
Kolozsvár >	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55																

Nagyvárad—Szegehalom.				Szegehalom—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szegehalom ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 16	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 43	7 16	H.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Ósi >	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza >	6 14	12 31	10 54
Less >	10 48	5 01	7 40	Oroszháza >	5 41	11 54	9 20	Less >	10 48	5 01	7 40	Csaba >	6 40	12 57	11 24
Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba >	7 00	12 33	4 50	Gyapju >	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 1	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Cséffa >	11 03	5 19	8 05	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 40	3 27	5 56
Kötegyán >	11 44	6 05	9 15	Kötegyán >	7 57	3 39	6 10	Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 50	3 39	6 10
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 22	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 44	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	9 04	5 00	7 29	Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	9 04	5 00	7 29
Oroszháza >	3 10	8 10	5 56	Less >	9 04	5 00	7 51	Oroszháza >	3 10	8 10	5 56	Less >	9 04	5 00	7 51
H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	H.-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szegehalom >	4 35	11 55	7 55	Nagyvárad >	9 32	5 30	8 31	Szegehalom >	4 35	11 55	7 55	Nagyvárad >	9 32	5 30	8 31

Nagyvárad—Belényes—Vaskoh.				Vaskoh—Belényes—Nagyvárad.				Nagyvárad—Ermihályfalva.				Ermihályfalva—Nagyvárad.			
	Tv. sz.	Sz. v.		Sz. v.	Tv. sz.		Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	5 45	2 40		4 12	2 55	Nagyvárad ind.	4 15	5 14	Ermihályfalva ind.	6 10	5 20		6 10	5 20	
V.-Velence >	5 47	2 51		4 12	3 08	B.-Püspöki >	4 30	7 10	Erselind >	6 40	6 1		6 40	6 1	
Félix-Fürdő >	6 11	3 13													